

Водич кроз домаћу стручну периодику

(мај–новембар 2022)

Ивана Тодоровић
Народна библиотека Србије, Београд
ivana.todorovic@nb.rs

„Водич кроз домаћу стручну периодику“ у овом броју *Читалишта* обухвата следеће наслове серијских публикација: *Археографски прилози*, зборник радова Одељења за археографију Народне библиотеке Србије, главни и одговорни уредник Владимир Пиштало, уредник Татјана Суботин Голубовић (43/2021); *Бележница, часопис за библиотекарство, књижевност и културу* Народне библиотеке Бор, главни и одговорни уредник Виолета Стојменовић (43/2022); *Библиотекар, часопис за теорију и праксу библиотекарства* Библиотекарског друштва Србије, главни и одговорни уредник Драгана Грујић (1/2022); *Вести*, гласило Библиотеке Матице српске, главни уредник Селимир Радуловић (122 и 123/2022); *Високошколске библиотеке*, стручно гласило Заједнице библиотека универзитета у Србији, главни и одговорни уредник Марија Булатовић (1/2022); *Годишњак библиотеке Срема*, главни уредник Ружица Станковић, одговорни уредник Милијана Дмитровић Торма (22/2021); *Годишњак Библиотеке Матице српске*, главни уредник Селимир Радуловић, уредник Гордана Ћилас (2021); *Инфошека, часопис за дигиталну хуманистику*, главни и одговорни уредник Цветана Крстев (1/2022); *Крајувачко читалиште*, лист Народне библиотеке „Вук Караџић“ у Крагујевцу, уређивачки колегијум Марија Ракић Шаранац и Гордана Вучковић (53/2022); *Нови Леајш: часопис за библиотекарство, науку и културу* Народне библиотеке „Радоје Домановић“ у Лесковцу, главни и одговорни уредник Весна Илић (4/2022); *Слово о Лайову, лист за библиотекарство, књижевност, културу и завичаност* Општинске библиотеке „Слово“ у Лапову, уредник Данијела Вулићевић (8/2022); *Сусрети библиотеграфа у сјамену на др Георгија Михаиловића*, зборник радова за 2020. годину у издању Народне библиотеке „Др Ђорђе Натошевић“ Инђија, одговорни уредник Бранислава Танасић, главни уредник Дејан Вукићевић (штампано 2021), *Читалиште, научни часопис за теорију и праксу библиотекарства* Градске библиотеке Панчево и Филозофског факултета Универзитета у Новом Саду, главни уредник Гордана Стокић Симончић, одговорни уредник Горан Траиловић (40/2022), *Читаница Народне библиотеке и музеја Народне библиотеке у Белој Цркви*, уредник Игор Вокоун (13/14/2021) и *Школски библиотекар, часопис Друштва школских библиотекара Србије*, уредник Ана Дуковић (11/2021).

Наведеним насловима прикључили смо и *Mons Aiguus, часопис за књижевност, уметност и друштвена питања* у издању Народне библиотеке Смедерево, главни уредник Марина Лазовић, (67–68/2022) и представили прилоге објављене у оквиру Екслибриса, сталне рубрике посвећене библиотекарству.

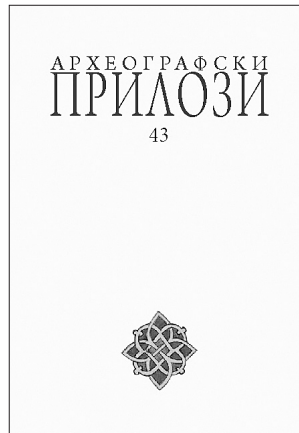
Од наведених часописа већина излази и у штампаном и у електронском издању, *Годишњак библиотеке Срема*, *Слово о Лайову* и *Сусрети библиотеграфа* излазе у штампаном, док се *Високошколске библиотеке* и *Школски библиотекар* објављују само у електронском формату.

Тема првог броја часописа *Библиотекар* је друштвено читање. Виолета Стојменовић, Небојша Миликић, Јелена Вукићевић и Славка Влалукин потписују текст „С књигом, заједно: књигозбори у виртуелном друштву“, Тамара Вученовић „Друштвено читање као савремена комуникативна пракса“, Марија Радуловић и Богдан Трифуновић „Дељење читалачког искуства у дигиталном добу: Апликација Букмаркер у контексту друштвеног читања“, док су Кристина Куцнер, Кристина Пецолд, Ралф Кнакштет (Kristin Kutzner, Kristina Petzold, Ralf Knackstedt; превод Оливера Кривошић) аутори рада „Карактеризација платформи за друштвено читање – таксономски приступ структурирању те области“.

Овим темама сродан је рад Кристине Ђукић „О књигама, читању и читаоцима у дигиталном добу“ (*Годишњак библиотеке Срема*).

У наставку „Водича“ представимо прилоге који се баве пружањем и вредновањем услуга намењених корисницима, као и делатношћу библиотека на плану популарисања књиге и читања.

Елизабета Георгиев преноси искуства проистекла из сарадње Народне библиотеке „Детко Петров“ у Димитровграду са заштитником грађана, локалним институцијама, медијима и невладиним организацијама. Аутор указује на значај успостављених партнерских односа, како за библиотеку, тако и за локалну

мултикултуралну заједницу (*Нови Леџаи*). Јасмина Видић говори о пројекту *ЕуШека*, његовој имплементацији у Библиотеци у Лебану и активностима у домену информисања грађана о темама које су везане за Европску унију (*Нови Леџаи*). Драгана Тојага сагледава библиотеке као центре информационе писмености, Марија Вучковић указује на значај обележавања важних датума у библиотекама на примеру Народне библиотеке у Старој Пазови, док Милијана Дмитровић Торма пише о сарадњи Библиотеке у Сремској Митровици са школом српског језика за странце и корисничким услугама које су се из ње развиле (*Годишњак библиотеке Срема*). Приказ промоција књига завичајних писаца одржаних у Народној библиотеци у Белој Цркви дала је Тамара Ђурђевић Јосимов, док летопис културних дешавања у овој установи потписује Гордана Божанић (*Читалишница*).

Деловање библиотека у области подстицања читалачких навика код деце и младих тема је која привлачи посебну пажњу професионалне јавности и различите активности библиотека на том пољу редовно се представљају у стручној периодици. У актуелном броју *Новой Леџаи* Наташа Симић и Бранкица Костић говоре о програму Народне библиотеке у Грачаници „Креативно лето у библиотеци“, којим је обухваћено више радионица намењених деци. На Дечјем одељењу смедеревске Библиотеке спроведено је истраживање о ставовима родитеља деце предшколског узраста о значају бајки у одрастању малишана, а резултате су представиле Вишња Рајковић Мрдаковић и Оливера Стајић (*Молс Ауреус*).

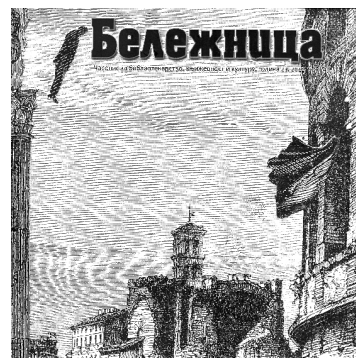
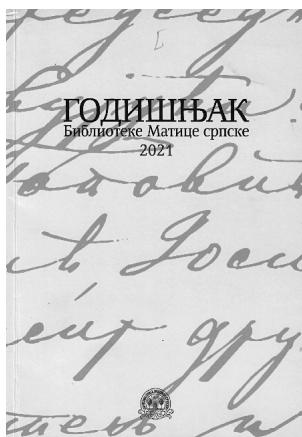
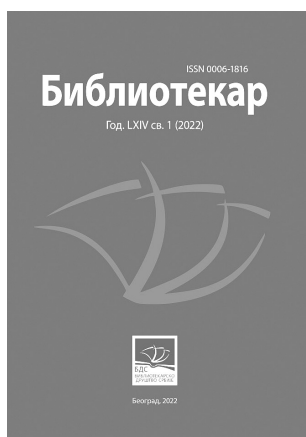
Регионални пројекат *Поруке из прошлости* заснован је на више активности чији је циљ ревитализација порука исписаних на стећцима. Библиотека у Лапову један је од партнера и реализатора овог пројекта, а о програмима које он обухвата извештава Данијела Вулићевић (*Слово о Лайову*).

Школске библиотеке важни су чиниоци у процесу стицања формалног образовања, усавршавања вештина за целоживотно учење, али и подстицаја читалачких навика и креативности код деце. Оне спроводе бројне и разноврсне активности – од часова у библиотеци за ђаке прваке, посета ученика установама културе, до креативних радионица. О томе говоре прилози у 11. броју *Школској библиотекар*: „Магична чланска карта за првака“ (Маја Курица), „Оживљавање слика прошлости“ (Нада Љепојевић), „Од књиге до слике“ (Татјана Марсенић Врбица) и „Вертикално повезивање садржаја у раду школске библиотеке“ (Ана Дуковић).

Теме блиске свакодневном раду школских библиотекара уобличене су у рубрици Писменост у новој реалности у оквиру више прилога: „Савремено читање бајки“ (Бранка Алимпијевић), „О читању и читалачкој писмености“ (Мирјана Радовановић Пејовић, Ана Дуковић), „Баш је лепо бити писмен“ (Весна Перић) и „Дан словенске писмености“ (Милица Бошковић). Бранка Ковачевић пише о актуелном стању у школским библиотекама Републике Српске (*Школски библиотекар*).

Последњи број *Читалишња* објавио је рад Предрага Мутавцића „Књига као део фразеологије (на примеру грчког, румунског и српског језика)“. Радивој Радић аутор је текста „Школство и образовање у средњовековној Србији“ (*Читалишње*).

Историјским развојем и савременом делатношћу библиотека у земљи и иностранству редовно се баве бројна стручна гласила. Жаклина Николић потписује текст „75 година од формирања Народне књижнице и читаонице у Кладову“ (*Бележница*), а Ивана Гавриловић Миладиновић прилог „Сеоска библиотека у Бадњевицу“ (*Слово о Лайову*).

Националне библиотеке представљају централне тачке библиотечно-информационих система земаља у којима делују. Уз низ утврђених активности у домену прикупљања, обраде и чувања националног културног наслеђа које чине заједнички именитељ за овај тип библиотека, њихов рад осликава и обављање функција специфичних за поједине средине. Тема актуелног броја *Читалишта* су националне библиотеке. Два рада посвећена су историјату националних библиотека: „Национална парламентарна библиотека у Јапану“ (Данијела Васић) и „Национална библиотека у Мадриду и дух просветитељства“ (Владимир Карановић), док се трећи бави рукописном и штампаном традицијом Грузије, од појаве писмености до савременог доба, али и особеностима савремених библиотека и библиотечке делатности Грузије осликаних кроз рад Националне скупштинске библиотеке и Друштва библиотекара Грузије (Биљана Ђурашиновић). Уводећи читаоце у тему последњег броја, уредник Гордана Стокић Симончић закључује да поменути „...радовима није заједничка само извесна егзотичност у односу на наше поднебље, него и широк друштвено-историјски контекст у који се ставља развој библиотека, што је основни предуслов за разумевање њихове данашње позиције и друштвених функција које обављају.“

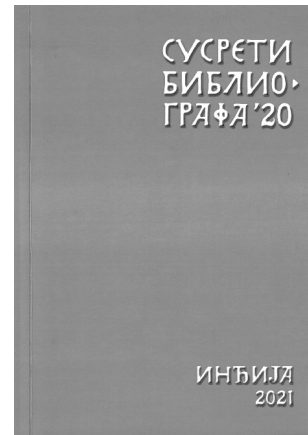
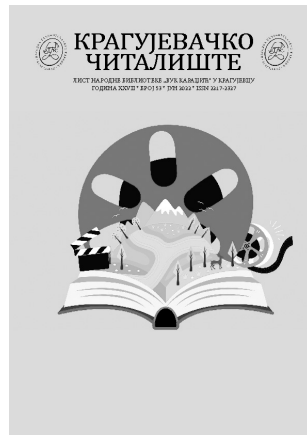
Различитим аспектима савремене делатности библиотека бави се аутор Душанка Милорадић у анализи рада јавних библиотека Сремског округа за 2021. годину (*Годишњак библиотеке Срема*). Обележавање значајаног јубилеја – 150 година од оснивања читаонице у Лапову тема је текста Данијеле Вулићевић (*Слово о Лапову*). Славица Варничкић говори о раду шидске Библиотеке у новонасталим околностима изазваних пандемијом Covid-19 (*Годишњак библиотеке Срема*).

Јованка Козловачки Дамјанов представља архитектонска решења иностраних библиотека изграђених током пандемије корона вирусом (*Годишњак БМС*). Поред описа 14 библиотека, посебно је интересантан закључак у коме се разматрају заједничке карактеристике поменутих библиотека које уједно могу бити јасан показатељ правца деловања у области пројектовања и осмишљавања простора библиотека. Текст Алексе Кондића посвећен је Конгресној библиотеци у Вашингтону (*Годишњак библиотеке Срема*).

Снежана Николић говори о повезаности развоја друштва и развоја библиотека и улози библиотекара у том односу. Аутор се овом темом бави на основу неколико примера датих у књизи *Писац у свом рају* Анхела Естебана (*Годишњак БМС*).

Људски ресурси су суштински важни за рад и развој сваке библиотеке, а њихово образовање, дошколавање и стално стручно усавршавање је директно повезано са развојем квалитета укупног пословања. Стручни скуп Друштва школских библиотекара Србије „Школске библиотеке у теорији и пракси“, који је акредитовао Завод за унапређивање образовања и васпитања одржан је 16. и 17. јуна 2021. године у онлајн формату. О томе пише Слађана Маријанца (*Школски библиотекар*).

Допринос појединаца развоју одређених области стручног рада и професије у целини осликавају прилози посвећени лику и делу библиотечких стручњака. Текст Гордане Стокић Симончић и Анђеле Стошић бави се стручним доприносом Љубице Марковић, професорке југословенске књижевности и библиотекарке Универзитетске библиотеке у Београду. Будући да „њен допринос развоју професије никада није истраживан нити критички разматран“, резултати истраживања, засновани на коришћењу архивске грађе доступне у архиви Универзитетске библиотеке „Светозар Марковић“, публикованих дела Љубице Марковић и сећања њених колега представљају драгоцен помак у разматрању ове теме. У актуелном *Годишњаку БМС* објављен је наставак рада посвећеног Антонију Тони Хаџићу, секретару и

председнику Матице српске и уреднику *Лешојиса Мајице српске*. Прилог се бави његовом радом на пренумерацији на српску књигу која је трајала од 1845. до 1870, до када уређује лист *Мајица* (Гордана Ђилас). У *Новом Лешоју* публикован је текст о Радовану Мићићу, дугогодишњем библиотечком стручњаку Библиотеке Матице српске (Ирена Зечевић, Александар Радовић), док је у *Годишњаку библиотеке Срема* објављен текст посвећен Љиљани Савић, вишем библиотекару Градске библиотеке у Руми, добитнику награде „Доситеј Обрадовић“ (Дамир Васиљевић Тоскић).

Последњи број часописа *Школски библиотекар* објављује интервју са Невеном Томић, доктором библиотекарства и информатике која одговара на питања везана за њен академски и професионални развој, садашњи радни ангажман у Саудиској Арабији и њену перцепцију библиотечке професије у целини.

У *Сусретима библиографа* објављено је више прилога. Зборник отвара текст Слађане Субашић „Љиљана Клевернић, настављач библиографске лозе Библиотеке Матице српске“ након чега следи реч захвалности Љиљане Клевернић, добитника награде „Душан Панковић“ са њеном библиографијом. У наставку су објављена два In меморија Гордан Биљетини (1951–2021) Лазе Чурчића и Симе Поткоњака.

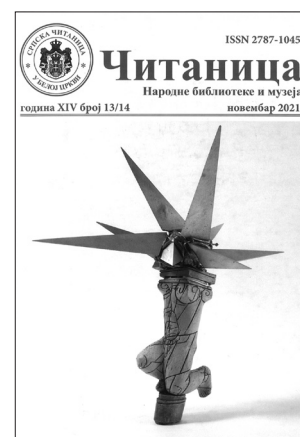
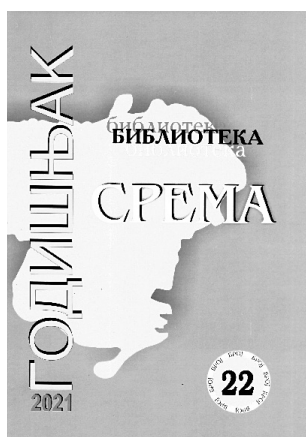
У *Весџима БМС* (бр. 122) објављен је прилог „In меморијам: Мара Тодоровић (1935–2022)“ (Весна Укропина), у *Чишаници* „In меморијам: Корнел Могош (1935–2020)“, док је у *Годишњаку библиотеке Срема* публикован текст „Сећање на Гордану (1951–2021)“ (Јелена Ђорђевић).

Представљање библиотечких колекција, библиотека целина, легата или раритетних издања који се налазе у фондовима библиотека у Србији, честе су теме прилога у стручној периодици. *Годишњак БМС* обилује радовима који се баве поменутом тематиком. Душица Грбић потписује текст „Требник патријарха Арсенија III Чарнојевића и Саборне цркве у Сремским Карловцима у библиотеци манастира Грабовица у Сентандреји“, док Тамара Вујков Ђурановић описује историјат и рад једне од најзначајнијих немачких фондација, Фондације Фриц Тисен која је Библиотеци Матице српске поклонила своју едисију *Historia Scientiarum* о историји науке у Немачкој. Библиотека Матице српске чува Библиотеку Рашка Димитријевића, професора на Катедри за општу књижевност Филолошког факултета у Београду. Текст Бојана Самсона бави се посветама које се налазе у многим књигама ове Библиотеке. Александра Драпшин описује Збирку микрофилмова Библиотеке Матице српске насталу крајем педесетих година 20. века и истиче релевантност микрофилмовања за заштиту културних добара, процеса који упркос дигитализацији није изгубио свој значај као ефикасан и дуготрајан начин чувања докумената (*Годишњак БМС*). Наташа Булатовић представља јавности пројекат инвентарисања богослужбених књига из цркава и парохијских домова на тлу Епархије горњокарловачке (*Mons Aureus*).

Периодика је често тема домаћих стручних гласила. Овде наводимо прилог о *Српском књижевном гласнику*, настао поводом 120 година од појаве његовог првог броја (Борка Беуковић Ћосић, *Годишњак библиотеке Срема*).

Текст Горана Миленковића говори о *случају Блумберт*. Ради се о Стивену Керију Блумбергу (Stephen Carrie Blumberg) одговорном за, како се сматра, највећу крађу књига из јавних библиотека у 20. веку коју је починио појединац. У питању је 23.600 књига украдених из приближно 268 библиотека у 45 америчких држава, две канадске провинције и дистрикта Колумбија (*Бележница*).

Часопис *Археографски прилози* посвећен је различитим аспектима изучавања најстаријих српских рукописних и штампаних књига. У актуелном броју Татјана Суботин Голубовић пише о Панагирику који је

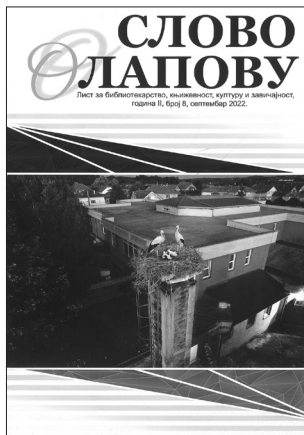
1615. године у манастиру Добруну преписао писар Аверкије. Љиљана Пузовић анализира шест рукописних књига поменичког типа које се чувају у Библиотеци Српске православне епархије будимске у Сендandreји. Милена Мартиновић потписује рад „Зборник писама митрополита Данила, Саве и Василија Петровића у рукопису из библиотеке Цетињског манастира“. Љубодраг Обровачки говори о рукописној књизи Поменик села Ђураковца код Пећи из друге половине 18. века са записом из 1762. године. Књига садржи попис мушких и женских имена становника овог села. Владимир Радовановић разматра почетке недовољно познатог доприноса проф. др Радослава Грујића прикупљању и обради српских рукописних и старих штампаних књига. Аутор даје кратак осврт на стање српске археографије у то време и на Грујићеву биографију, посебно истичући Грујићев рад на тлу Аустроугарске, након што је постао свештеник у Бјеловару.

У наставку помињемо два рада посвећена активностима Народне библиотеке Србије. Први разматра историјат размене и пласмана српске периодике из националне библиотеке у иностране библиотеке од Другог светског рата до данас, начин набавке и тематику и културолошки значај периодике која се пласира у иностранство (Славко Поледица, Милана Укропина и Ивана Николић). Други описује међубiblioteчку позајмицу Народне библиотеке Србије и националних библиотека у региону у доба пандемије (Биљана Богдановић, *Библиошекар*).

Прилог Весне Укропине говори о типичним грешкама, разлозима њиховог настајања и могућим решењима везаним за нормирање личних имена у узајамном каталогу Србије COBIB.SR (*Годишњак БМС*).

Завичајном грађом и личностима се у последњих шест месеци бавило више часописа. У последњем броју *Крајујевачкој читалишци* штампан је наставак текста посвећеног Јовану Ђ. Мирковићу, музичару и композитору Прашког конзерваторијума, музичком педагогу и методичару, професору немачког и мађарског језика, библиотекару Јавне библиотеке у Алексинцу (Гордана Вучковић). Колекције и активности Завичајног одељења јавне библиотеке у Врању описује Сања Бундало, Александра Самокал Јовановић пише о преписци Добривоја Каписазовића која је смештена у Завичајном одељењу Народне библиотеке „Радоје Домановић“ у Лесковцу, док Слађана Младеновић пише о Ненаду Кражићу, једном од највећих познавалаца дијалекатских особености лесковачког говора (*Нови Лејаш*). Горан Траиловић је аутор рада „Издавачка делатност Градске библиотеке Панчево: модел за утврђивање темеља завичајних фондова“ (*Читаница*). Поводом 200 година од рођења, Милица Петровић говори о др Ђорђу Натошевићу, реформатору српског школства, педагогу, лекару и филантропу, док Невена Наић потписује прилог „Из завичајне збирке Народне библиотеке у Пећинцима“ (*Годишњак библиотеке Српска Матица*).

Резултатима библиографских истраживања бави се специјализовани зборник посвећен историји, теорији и пракси библиографије, *Сусрећи библиографа у спомен на др Георгија Михаиловића*. У оквиру рубрике Библиографска теорија Виолета Стојменовић бави се могућностима библиографије. Најбројнији су радови посвећени текућој пракси. Весна Укропина потписује текст „Псеудоними у систему нормативне контроле личних имена“. Љиљана Клевернић говори о *Библиографији књига у Војводини за 2018. годину* коју израђује Библиотека Матице српске, док Каталин Рафа анализира монографске публикације на мађарском језику које су од 1992. до 2017. године објављене у поменутој текућој библиографији. Љиљана Башић бави се истраживањем некролога објављених у *Гласнику Православне цркве* у Краљевини Србији од 1900. до 1914. године које је резултирало публиковањем библиографије под називом

Сведочанства некролога објављеном у часопису *Теолошки погледи*. Оливера Настић пише о библиографији издања Библиотеке града Београда, Оливера Шербеџија и Марија Ваш о каталогу атласа Библиотеке Матице српске од 1919. до 1977, Гордана Ђоковић и Урош Дојчиновић о библиографији српске гитаристичке литературе објављене у периоду од 2000. до 2020, док се Дејан Вукићевић осврће на израду *Библиографије слободне зидарства на српском и сродним језицима*. Гордана Грбовић потписује текст „Каталог посебне библиотеке Димитрија Руварца у Универзитетској библиотеци ‘Светозар Марковић’“, Наташа Симић описује методологију израде библиографије едиције *Десанкини мајски разговори 1993–2018*, Данка Ивошевић и Карла Селихар пишу о библиографији крфског *Забавника* који обухвата публикације објављене у периоду од 1916. до 1918, а Татјана Јанков о библиографији електронског књижевног часописа *Летајш*. Викторија Будић и Ивана Марић говоре о предмету и методологији израде *Библиографије часописа Crimen* за период 2010–2019. Темат затвара прилог Татјане Богојевић „Грађа за библиографију Љубивоја Ршумовића“.

Библиографијом се баве и Меланија Блашковић која описује поступак настанка друге књиге *Библиографије Иве Андрића 2011–2021*, аутора Љиљане Клевернић (*Годишњак БМС*), као и Оливера Топалов и Тамара Малешев које пишу о библиографији песника Мирослава Антића у издању Библиотеке Матице српске (*Слово о Лапову*). Маја Цесарец је аутор библиографије издања Народне библиотеке у Белој Цркви у периоду од 2004. до 2021. године (*Чишаница*). Овај темат затвара библиографија коју редовно приређује Душанка Милорадић. У питању је библиографија прилога који се односе на библиотекарство, објављених 2021. године у сремској штампи (*Годишњак библиотеке Срема*).

Примена савремених технологија у области обраде, заштите, коришћења и промовисања услуга библиотека обухвата низ уже дефинисаних тема које су у великој мери заступљене у стручној периодици. Весна Р. Живковић и Јелка Панић су аутори текста „Значај дигиталних библиотека у подстицању самосталног учења у мултимедијском окружењу“ (*Чишалишће*). Тема броја *Крајујечакој чишалишће* посвећена је употреби нових медија у библиотеци. Рубрику отвара рад Мирјане Нешић који обилује корисним изворима за коришћење постојећих, али креирање нових мултимедијалних садржаја у циљу промоције библиотечких услуга, књига и читања. Народна библиотека у Пожаревцу победила је на првом светском музичком такмичењу за библиотекаре у организацији IFLA NPSIG. О процесу настанка победничког спота говори Бранка Пражић.

Јасна Бркић приказује активности Дечјег одељења Библиотеке града Београда које се односе на примену дигиталних алата и технологија у раду са децом и младима. Следећи текст описује рад Библиотеке у Ужицу на популаризацији библиотечке грађе и услуга употребом дигиталних алата (Биљана Давидовски, Бојана Маринчић и Нела Томић Богдановић). Прилог Дуње Бркин Трифуновић показује занимљив начин на који библиотеке подстичу читање код деце и младих и уједно привлаче више ове корисничке популације. У питању је Конкурс за најбољи трејлер за књигу, који организује Народна библиотека „Јован Поповић“ Кикинди у форми наградног такмичења.

„Европеанин модел података: кључ за сарадњу са Европеаном“ потписују Татјана Домазет, Наташа Петровић и Тамара Бутиган Вучај, док Љиљана Мацура описује дигиталне ресурсе посвећене историји ваздухопловства и истражује да ли постоји јавно доступна дигитална библиотека историје ваздухопловства неке државе или нације (*Инфошека*).

Кристина Ђермановић говори о улози друштвених мрежа у повезивању корисника и библиотека (*Годишњак библиотеке Срема*). Школски библиотекар садржи више прилога посвећених примени дигиталних технологија у раду школских библиотека: Мирјана Радовановић Пејовић говори о утицају пандемије на стварање дигиталних услуга и садржаја школских библиотека, Малина Жупањац посматра Гугл учioniцу школске библиотеке као дидактички медиј, док Татјана Пајић сагледава процес дигитализације као неопходан начин комуникације у настави. Марјана Белошевић описује Youtube канал *Злаћна кочија*, чији је настанак инициран околностима условљеним пандемијом Covid-19. Путем овог канала јавна библиотека у Руми омогућила је деци приступ аудио-бајкама.

Инфошета редовно обављује текстове у којима се представља процес настанка мултимедијалног документа, пројекта у оквиру предмета Мултимедијални документи на Катедри за библиотекарство и информатику Филолошког факултета у Београду. Валентина Ивановић, Милица Чекетић, Јована Стојичић и Душица Галић су представиле пројекат студената реализован школске 2017/2018. на тему „Добро дошли у мој најдражи кутак“. Студенти, учесници пројекта, објединили су локалитете у њиховим родним градовима који за њих имају посебан значај.

У актуелном броју *Инфошете* објављени су следећи радови из области рачунарске лингвистике: „Унапређене верзије програма *Ка минималним јаровима*“ (Данило Алексић и Лазар Мркела) и „Примена ТХМ алата за анализу корпуса просторних планова“ (Милена Милинковић). Приказане су и две радионице: онлајн ELG (European Language Grid) радионица у организацији Филолошког факултета у Београду и Друштва за језичке ресурсе и технологије JePTeX (Бојана Башарагин) и радионица Exploring ELTeC: Use-cases for Information Extraction and Analysis (Истраживање ELTeC-а: примери екстракције и анализе информација). Радионица је била посвећена обуци за истраживање ELTeC-а (European Literary Text Collection – Колекција текстова европске књижевности) (Александра Марковић).

Изложбе су део редовних активности бројних библиотека и доприносе бољој видљивости библиотечких колекција, уједно промовишући локалну и националну културну баштину. У *Вестима БМС* је представљено шест електронских изложби Библиотеке Матице српске кроз прилоге „Станислав Бинички“, „250 година *Житија Пејтра Великог* Захарије Орфелина“, „Молијер“ (бр. 122), „Јубилеји штампаних Србуља“, „Јаков Игњатовић“ и „Дејан Медаковић“ (бр. 123).

Изложба „Павић од Ш до А“ Библиотеке града Београда посвећена је животу и стваралаштву српског писца Милорада Павића. О њој говоре Исидора Ињац, Владислава Ивковић Марковић и Марјан Маринковић (*Крајугевачко читалиште*). Катарина Јаблановић представља изложбу крајевачке Библиотеке под називом „На светим водама Ибра: туристичке дестинације на подручју Рашког округа“ (*Mons Aureus*), а Јована Бакајлић изложбу шидске Библиотеке „Живот и рад изузетних жена шидске општине које су стварале токком 19. и 20. века“ (*Годишњак библиотеке Срема*).

Преводи текстова објављених у страним изворима обухватају теме рада библиотека у кризним ситуацијама, уређења простора библиотека и примене савремених технологија у њиховом раду. Виктор Александровић Макаров потписује рад „Ковид 19 и нови модели библиотечког опслуживања: изазови, проблеми, решења“ (превод Верица Шево, *Годишњак БМС*).

Крајугевачко читалиште публикује више преведених текстова: „Водич кроз најбоље подкасте у библиотекама“ аутора Анђеле Харш (Angela Hursh; превод Марија Ракић Шаранац), „Библиотеке у 2030: шта ће се променити у дизајну библиотека“ (Кели Бенкс, Kelly Banks; превод Славица Стевановић) и два прилога који обједињују више извора посвећених песми са којом су се библиотеке округа Ваимакарири са Новог Зеланда заузеле четврто место на првом међународном музичком такмичењу IFLA NPSIG (избор и превод Марија Ракић Шаранац) и видео-записима о и у библиотекама (избор и превод Виолета Јовинчинац Петровић).

Прилог посвећен издавачком раду Библиотеке Матице српске и прикази појединих издања објављени су у оба броја *Вести БМС*.

На плану реализације матичних функција, Виолета Јовинчинац Петровић, аутор прилога *Вести*, извештава о састанку директора општинских јавних библиотека Шумадијског округа и даје сажете, актуелне информације о појединим библиотекама Округа (*Крајугевачко читалиште*).

О раду професионалних удружења говори Ружица Станковић кроз Извештај о раду подружнице библиотекара Срема за 2021. годину (*Годишњак библиотекар Срема*).

Извештаје и програме рада, сумарне приказе резултата рада библиотека и њихових организационих јединица редовно публикују *Вести БМС*, *Бележница* и *Годишњак БМС*. *Вести БМС* објављују и спискове имена својих дародаваца.

Вести БМС објављују списак нових наслова припремљених за штампу или објављених у Војводини, док је локалној издавачкој делатности града Крајугевца у 2020. години посвећен рад Гордане Вучковић (*Крајугевачко читалиште*).

Представљање стручних скупова, како у Србији, тако и у свету, један је од важних сегмената о којима извештавају готово сви часописи. Никола Петаковић пише о Дану библиотекара Србије и 18. Конференцији Библиотекарског друштва Србије одржаној 2021. године на тему „После 2020: нове прилике и перспективе“ (*Библиошкар*). IFLA Светски библиотечки и информациони конгрес (IFLA WLIC 2022) одржан је у Даблину, од 26. до 29. јула. Мирјана Нешић говори о неколико занимљивих сесија међу којима је радионица за библиотекаре Digital skills on fire коју је аутор реализовао као представник IFLA AVMS (Секције за аудиовизуелну и мултимедијалну грађу) у сарадњи са IFLA NPSIG (*Високошколске библиотеке*).

Добрила Бегенишић и Вера Петровић дају информацију о Скупу Друштва библиотекара Републике Српске који је одржан у Требињу 27. и 28. априла 2022. године. Теме скупа су биле „Улога нове генерације библиотекара у развоју библиотекарства“ и „Фондови – изградња и видљивост“ (*Високошколске библиотеке*). О 58. Сабору библиотекара Срема одржаном 2021. у Иригу пише Бранислав Јовичић (*Годишњак библиотека Срема*).

Скуп 17. Дани специјалних и високошколских књижница одржан је од 30. септембра до 2. октобра 2021. године у Ловрану, у облику хибридне конференције на тему „Дигитална трансформација и књижнице у посебним околностима“. О томе пишу Оја Кринуловић и Вера Петровић (*Инфошкар*).

Прикази и рецензије публикација из области библиотекарства редовне су рубрике већине часописа. Они омогућавају информисање професионалне јавности о садржају и значају актуелне стручне литературе. Будући да приказани наслови обухватају издања објављена у последњих неколико година и да су често предмет интересовања више аутора, сврха овог темата Водича је олакшавање приступа подацима о приказаној стручној издавачкој продукцији. У наставку следи списак приказаних наслова, разврстаних по години издавања и имена аутора приказа.

2003.

Eriksen, Tomas Hilan. *Tiranija trenutka: brzo i sporo vreme u informacionom društvu*. Preveo Ljubiša Rajić. Beograd: Biblioteka XX vek: Krug, 2003 (Маја Курица, *Школски библиотекар*).

2019.

Светић Јован Владимир: *Ирпото библиотеграфија: 1705–2018*. Приредили Добрило Аранитовић и Васиљ Јововић. Цетиње: Митрополија црногорско-приморска: Светигора, 2019 (Небојша Цвејић, *Сусрети библиотеграфа*),

Симић, Наташа. *Библиотеграфија едисије „Десанкини мајски разговори“: 1993–2018*. Београд: Задужбина „Десанка Максимовић“: Народна библиотека Србије, 2019 (Ирена Зечевић, *Годишњак БМС*), 2020.

Ђурашиновић, Биљана. *Јавне библиотеке у Србији између два светска рата*. Панчево: Градска библиотека, 2020 (Тамара Малешев, *Нови Лејати*),

Петровић, Весна и Вера Новковић. *Библиотеке фрушкогорских манастира у 21. веку*. Ириг: Српска читаоница, 2020 (Тамара Малешев, *Годишњак БМС*),

Шербеџија, Оливера и Марија Ваш, прир. *Атлас Библиотеке Матице српске: 1919–1977*. Нови Сад: Библиотека Матице српске, 2020 (Ирена Зечевић, Александар Радовић, *Крајујевачко читалиште*).

2021.

Будаћ, Љубица. *Др Димирије Кириловић: архивиста, библиотекар и научни радник: животи у служби заштите културне баштине Војводине*. Нови Сад: Архив Војводине, 2021 (Драгана Сабовљев, *Читалиште*),

Библиотека епископа будимског Арсенија Стојковића. Главни редактор Марија Богдановић. Београд: Народна библиотека Србије; Нови Сад: Библиотека Матице српске, 2021 (Александра Драпшин, *Годишњак БМС*),

Ваљехо, Ирене. *Записано у бескрају: наситанак књије у античком свету*. Превела Драгана Бајић. Београд: Лагуна, 2021 (Виолета Стојменовић, *Бележница*),

Вукићевић, Дејан. *Библиотеграфија: ирручник за стручни исити*. Београд: Народна библиотека Србије, 2021 (Весна Укропина, *Годишњак БМС*),

Ђилас, Гордана. *Библиотеграфија Пере Зубца: 1962–2020*. Нови Сад: Матица српска; Архив Војводине, 2021 (Верица Шево, *Годишак БМС*; Ана Јанковић, *Бележница*),

Kilibarda, Vesna i Jelena Knežević. *Njegoševa biblioteka*. Novi Sad: Akademska knjiga, 2021 (Ана Јанковић, *Библиотекар*),

Књижевни лејати у инстицијацијама културе, стилне књижевно-меморијалне пошавке и задужбине у Србији: садашњост и перспектива: зборник радова. Приредио Горан Максимовић. Прокупље: Народна библиотека „Раде Драинац“, 2021 (Јелена Смаилагић, *Високошколске библиотеке*),

Миљановић, Снежана и Јована Новаков. *Минијатурне књиџе Библиошке Матице српске*. Нови Сад: Библиотека Матице српске, 2021 (Даниела Кермеци, *Годишњак БМС*),

Нови Сад – биодиверзитетски град: нова култура за урбану природу. Приредила Бојана Грујић. Нови Сад: Градска библиотека у Новом Саду, 2021 (Гаља Жилник, *Библиошкар*),

Pianzola, Federico. *Digital Social Reading: Sharing Fiction in the 21st Century*. MIT Press, 2021 (Милица Стевановић, *Библиошкар*),

Петрић Башовић, Љубинка. *Изабрани радови*. Приредио Војислав Максимовић. Источно Сарајево: Матична библиотека Источно Сарајево, 2021 (Бранка Драгосавац, *Читалиште*),

Петровић, Вера, Марија Булатовић и Маја Ђорђевић. *Дигиталне збирке старих и ретких књиџа у Универзитетској библиотеци „Светозар Марковић“*. Београд: Министарство културе и информисања, 2021 (Оја Кринуловић, *Високошколске библиотеке*),

Петровић, Весна. *Библиотеке Срема: 1842–2020*. Шид: Народна библиотека „Симеон Пишчевић“, 2021 (Гордана Ђилас, *Годишњак библиотеке Срема*).

Степановић Тодоровић, Сања и Марина Нинић. *Библиотека Српске академије наука и уметности: 1841–2021*. Београд: САНУ, 2021 (Оливера Настић, *Библиошкар*).

У актуелном броју *Читалишта* публикован је прилог „Водич кроз домаћу стручну периодику“ у коме су приказани актуелни бројеви домаћих стручних гласила за период новембар 2021 – мај 2022. године (Ивана Тодоровић).